

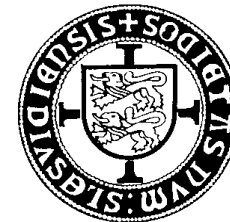
Hammerslagspris ved medlemssalg og auktion den 13. september 2011

Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris
1	400	22	15	43	25	64	0	85	5	106	0
2	10	23	22	44	350	65	0	86	5	107	0
3	250	24	31	45	120	66	0	87	0	108	0
4	22	25	30	46	0	67	90	88	15	109	0
5	35	26	5	47	0	68	0	89	5	110	0
6	15	27	40	48	0	69	15	90	0	111	24
7	10	28	84	49	100	70	15	91	70	112	30
8	10	29	0	50	935	71	15	92	5	113	42
9	40	30	0	51	60	72	36	93	44	114	15
10	40	31	0	52	0	73	96	94	10	115	15
11	0	32	0	53	0	74	64	95	14	116	70
12	45	33	100	54	50	75	40	96	14	117	30
13	0	34	0	55	50	76	34	97	74	118	25
14	40	35	1125	56	0	77	380	98	0	119	10
15	0	36	0	57	20	78	0	99	205	120	50
16	0	37	100	58	0	79	0	100	0	121	20
17	45	38	85	59	0	80	70	101	40	122	70
18	0	39	25	60	0	81	70	102	0	123	70
19	0	40	25	61	0	82	70	103	0	124	320
20	15	41	100	62	0	83	70	104	0	125	320
21	22	42	0	63	25	84	70	105	0	©	

Numismatisk Forening afholder medlemsmøde med auktion
tirsdag den 8. november 2011 kl. 19.30 i
 NygadeHuset i Aabenraa.

**Da foreningens beholdning af mønter er ved at være solgt,
 vil vi gerne opfordre medlemmerne til at indlevere mønter til salg**

Numismatisk Forening for Nord- og Sydslesvig

Nr. 3 8 november 2011 Auktion nr. 412 51. årgang

Mønter fra den Romerske Republik

Af Svend Nørskov-Jensen

Cirka år 225 f.Kr. blev sølvdidrachmen i græsk stil afløst af mønter med et ganske andet udseende, skønt stadig af samme vægt, ca. 6,75 gram. Didrachme-quadrigratus, således kaldet på grund af reversen, der afbildede Jupiter i en vogn forspændt fire galopperende heste, eller quadriga. Aversen viste et skægløst mandshovede med to ansigter der vendte mod højre og venstre og som afvekslende skulle forestille Janus, Fontus eller Dioscurerne.

På samme tid blev der støbt bronzemønter (les Grave) af typer, som nu blev standard og baseredes på det reducerede latinske pund på 272,8 gram. Hver benævnelse karakteriseredes ved hovedet af forskellige guder på aversen, medens reversen fælles for alle viste stævnen på en krigsgalej. Under den anden puniske krig (218-201 f.Kr.), den episke kamp mod Hannibal, som varede i samfulde sytten år, skete der store forandringer i udmøntningen i den romerske republik. Fra dens begyndelse nødvendigjorde krigen en produktion af sølv quadrigati i en uhørt målestok. Selv guld viste sig i udmøntningen cirka år 217 f.Kr. i form af hele og halve Stater med en edsaflæggelsesscene på reversen. Man kan dog ikke tale om nogen egentlig guldudmøntning, da guldmønterne kun blev slået, til særlige lejligheder. I 211 f.Kr., da krigslykken begyndte at vende sig til Rom's fordel, ophørte udmøntningen af sølvquadrigratus'en, og den blev erstattet af den lettere mønt, denar'en, som vejede cirka 4,5 gram. En halvdenar (quinarius) og kvartdenar (sesterts) blev også slået i sølv, og det nye system blev

Medlemsblad for:
**Numismatisk Forening
for Nord- og Sydslesvig**

Redaktion:

Palle Gulddahl
Slotsbakken 5
6300 Graasten
Palle@Gulddahl.dk

Gengivelse af artikler kun
efter indhentet tilladelse
og med kildeangivelse.

Formand:

Henning Kjær
Kærmindevej 17
6400 Sønderborg.

Telefon:

74 43 34 82

Fakjaer@mail.tele.dk

Kommissioner:

Faste bud på medlems-
salgslisten og brevbud
skal være fremme dagen før
auktionen og modtages af

Jens Madsen
Jørgensby 14
6310 Broager
TLF. 74 44 95 63
jensmadsen@stofanet.dk

Oplag: ca. 165 stk.

Foreningens vedtægter kan
altid rekvireres hos
formanden.

www.nfns.dk

Tryk: Langenberg
Sønderborg

kompletteret med en victoriatus, en mønt lig med en græsk drachme og takseret til 3/4 denar. Året 187 f.Kr. blev i nogen tid accepteret som denar'ens begyndelsesdato, men ret nye udgravninger i Morgantina på Sicilien anslår perioden til den anden puniske krig. Bronzeudmøntningen blev for så vidt fornyet; i stedet for de kummerlige støbte aes grave blev en ny serie slagne mønter indført. Typerne forblev de samme, men de nye mønter var mindre og lettere og således bekvemmere at omgås. Denne republikanske møntreform fra sidst i det tredje århundrede f.Kr. fortsatte næsten uændret indtil Augustus' møntreform. Denaren blev den vigtigste mønt gennem resten af den republikanske periode og holdt sin position i de første 240 år under det romerske imperium. På den anden side blev quinarius'en aldrig slået regelmæssigt, skønt den lejlighedsvis ofte blev slået i større oplag. Sesterts'en blev sjældent udgivet og aldrig i større antal; i imperietiden blev den en vigtig mønt skønt slået i bronze i stedet for sølv. Udmøntningen af den gådefulde victoriatus ophørte i det tredje årti af det andet århundrede f.Kr. I den første republiktid, cirka indtil slutningen af den første puniske krig blev der slået små bronzemønter benævnt litrae og halvlitrae, de var antagelig tokens og deres værdiforhold til didrachmen kendes ikke. Det er imidlertid sansynligt, at de blev udgivet efter handelskursen i det sydlige Italien. Efter de tre krige mod Karthago befandt Rom sig på randen af en bankerot, og resultatet heraf blev, at møntvæsenet var i

konstant opløsning. Mønternes vægt blev reduceret, og alle inflationsens onder var synlige. Ingen vidste, hvad deres penge egentlig var værd. Imidlertid førte Rom's endelige sejr over Karthago i 146 f.Kr. til en gradvis men beslutsom reorganisation af møntvæsenet, og denne gang blev alle mønter slået, således at der ikke mere fandtes støbte mønter. Denar'en bar sig oppe som den almindelige rigsmønt, og den forblev stort set uændret indtil kejsertiden. Der blev også slået guld men kun ved særlige lejligheder, og guldet udgjorde på den tid ikke en egentlig del af det romerske møntvæsen.

I begyndelsen var der kun små variationer i sølvdenarens udseende. Roma's hjelmklædte hovede erobrede møntens avers, og de galoperende brødre, Dioscurerne, besatte reversen. I perioden 155-120 f.Kr. blev denaren's vægt standardiseret til 61,25 gram og ansat til 16 as i stedet for tidligere 10 as. Denne vægt holdt helt op til kejser Nero's tid. Reversaktivet, Dioscurerne, blev gradvis suppleret og senere afløst af andre motiver, for eksempel Diana i biga, Victoria i biga og forskellige quadrigamotiver. Efterfølgende reversmotiver blev stadig mere varierede, for eksempel Hercules i biga forspændt centaurer, Juno i gedetrukken biga, Diana i biga med hjortespand, ulv og tvillinger, og sidst i perioden havde praktisk talt hver møntemission sit særlige reverspræg. Symboler eller mærker som værdiangivelse forsvinder, og i fremtiden bliver møntmesterens navn i afkortet form eller som monogram fremherskende.

Augustus 27 BC-AD 14

Forside
„Guirlande smukket alter“

Bagside
Quadrans (1/4 As) bronze mønt

Forsættes i næste nummer